

Nevalstiskās organizācijas – biedrības un nodibinājumi. No tiesiskā regulējuma līdz praksei

Agnese Frīdenberga

Seminārā “Kredītiestāžu un biedrību sadarbība naudas atmazgāšanas
novēršanā”

Rīga, 2021.gada 21.janvāris

Nevalstiskās organizācijas?

- Nevalstisko organizāciju mērķis ir biedroties, apvienoties kopīgās interesēs, palīdzēt sabiedrībai vai tas daļai, iedarboties uz izaicinājumiem kultūrā, izglītība, saglabāt vēsturisko mantojumu, utt
- **BEZPEĻNAS NOLŪKOS**
- Pasaulē NVO paveidi ir dažādi (pat neregistrētas vienības)
- Taču klasiski – ir biedru organizācijas un nodalītās mantas organizācijas

NVO ir daudzveidība

- No adītāju pulciņa vai šaha kluba līdz Amnesty International vai GreenPeace
- No antīko automobiļu resaturatoriem līdz korupcijas apkarotājiem
- No Ipiķu pagasta kā darbības teritorijas, līdz palīdzības sniegšanai dažādās pasaules valstīs
- Nereti var būt gadījumi, kad NVO reģistrēta vienā valstīs, taču aktivitātes veic citā valstī vai pasaulē kopumā

Tipiskās NVO (iekšējās) pazīmes

- Ir bezpeļņas mērķis
- Dažādas darbības metodes – pētniecība, sociālo pakalpojumu sniegšana, grāmatu drukāšana ..... Piketi!
- Nereti saņem valsts nodokļu atlaides, ziedojumus
- Drīkst būt algoti darbinieki, īpašumi, izdevumi, saistības
- Var piesaistīt brīvprātīgos
- **Ļoti daudzveidīgi ieņēmumu veidi** – biedru nauda, projektu finansējums (jeb granti) (nacionāli donori, starptautiskās institūcijas, privātie fondi), ziedojumi, saimnieciskā darbība

NVO Latvijā

- Jēdziens NVO netiek izmantots likumos izmantots!!
- **Biedrības un nodibinājumi**
- Biedrību un nodibinājumu likums - NVO konstitūcija

Biedrība	Nodibinājums
brīvprātīga personu apvienība, kas nodibināta, lai sasniegtu statūtos noteikto mērķi, kam nav peļņas gūšanas rakstura	arī fonds, ir mantas kopums, kurš nodalīts dibinātāja noteiktā mērķa sasniegšanai, kam nav peļņas gūšanas rakstura

Biedrības

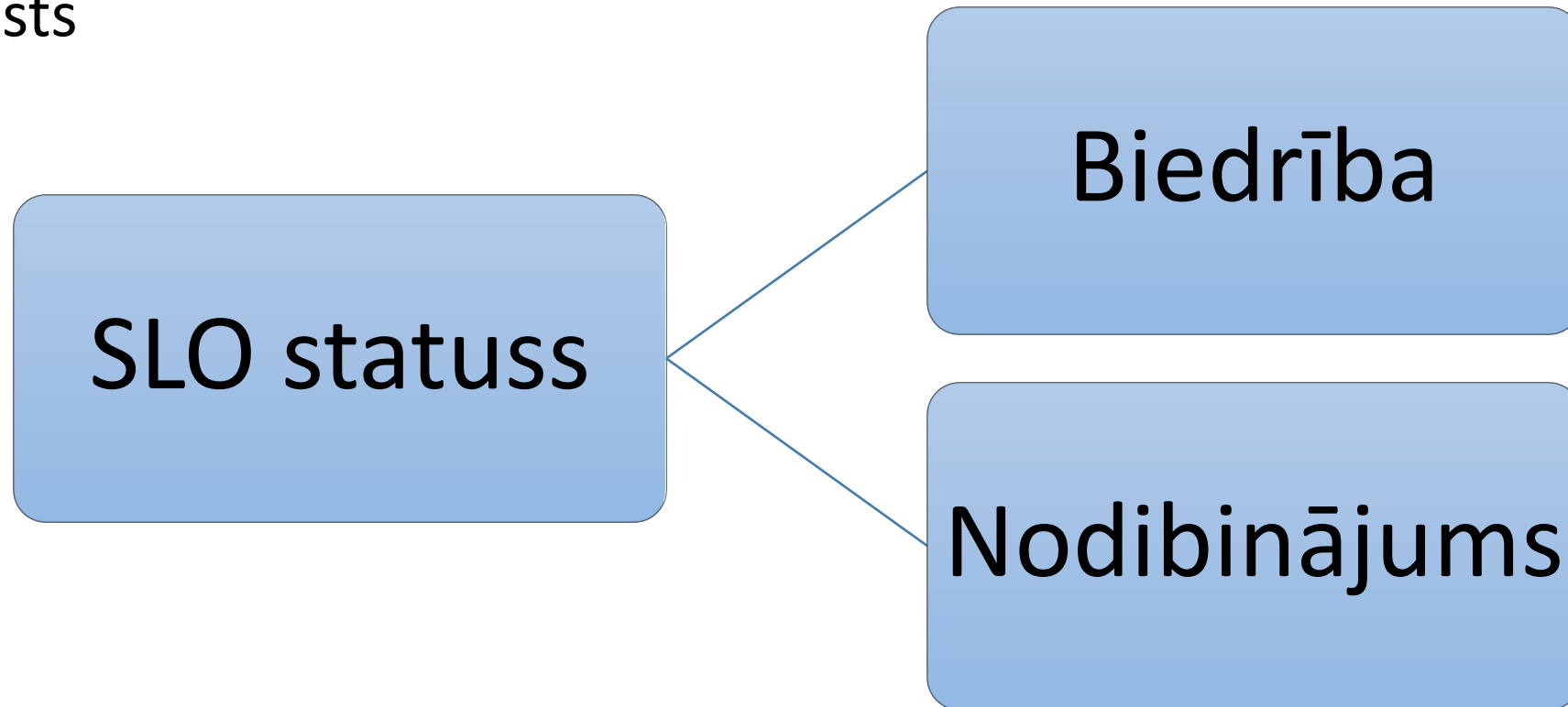
- Apvienojušās vismaz 2 personas (fiziskas vai juridiskas)
- Kurām ir kopīgi mērķi (bezpeļņas mērķi)
- Nereti nosaukumā – asociācija, biedrība, apvienība, utt.
- Viegls un ērts dibināšanas process
- Reģistrācija LR Uzņēmumu reģistrā
- Nereti nav konstatējams **patiesā labuma guvējs**

Nodibinājumi jeb fondi

- Nodalīta manta sabiedrībai nozīmīgu jautājumu risināšanai
- Nav biedru BET ir dibinātāji
- Nosaukumā parasti – fonds vai nodibinājums
- Reģistrētas LR Uzņēmumu reģistrā

Sabiedriskā labuma sistēma

- Sabiedriskais labums ir statuss, noteiktas darbības jomas, valsts atbalsts

Sabiedriskā labuma organizāciju raksturojums

- **Ir spēkā esošs statuss** (var pārliedcinātie VID mājas lapā)
- **Organizācijas darbība ir vērtēta** :1)piešķirot status 2)katru gadu vērtējot atskaites
- **Mērķis** ir risināt/iedarboties uz plašākai sabiedrībai svarīgiem izaicinājumiem – bērnu tiesības, vides izaicinājumi, demokrātijas stiprināšana, pilsoniskās sabiedrības stiprināšana, utt

Salīdzinošā tabula/biedrības

Pazīme	Komersants	NVO
Mērķis	Gūt fiansiālu labumu īpašniekiem	Apvienoties, pulcēties, risināt sabiedrībai nozīmīgas problēmas
Īpašnieki	Ir kapitāldaļas, ir īpašnieki	Nav kapitāldaļu, ir biedri, dibinātāji
Tipiskie finanšu avoti	Saimnieciskās darbības ieņēmumi	Daudzveidība - projektu finansējums (pašvaldību granti, valsts grantu programmas, nereti arī saimnieciskās darbības ieņēmumi , ES grantu programmas, citu ārvalstu donoru finansēti projekti, ziedojumi, dāvinājumi, <i>pūlfinansējums</i>)
Riska zonas	Jūs ziniet labāk 😊	<ul style="list-style-type: none"> - NVO darbības jomu daudzveidība - NVO finanšu avotu daudzveidība - NVO aktivitāšu daudzveidība

Paldies par uzmanību!

- Agnese Frīdenberga , biedrība “Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS”, agnese.fridenberga@providus.lv
- www.providus.lv
- Vairāk kā 20 biedri, SLO statuss
- Pamatmetodes – pētniecība un interešu aizstāvība